

01.07.2022 r.

BP.5132.244.2022

2022.211263.TR

P. K.

Decyzja nr 130/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku P. K. o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

- 1. uznają za prawidłowe stanowisko Przedsiębiorcy dotyczące braku zbiegu tytułów do ubezpieczenia zdrowotnego, o jakich mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c i e ustawy o świadczeniach, w przypadku uzyskiwania przychodów z kontraktu zawartego i realizowanego w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej;**
- 2. uznają za prawidłowe stanowisko Przedsiębiorcy, iż tytułem do objęcia Przedsiębiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym jest art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach, w przypadku gdy umowa o świadczeniu usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, została zawarta i jest realizowana w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej;**
- 3. uznają za nieprawidłowe stanowisko Przedsiębiorcy, iż tytułem do objęcia Przedsiębiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym jest art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach, w przypadku gdy przychody uzyskiwane są w wyniku realizacji umowy świadczenia usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,**

a która zawarta została i jest realizowana w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 31 maja 2022 r. P. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą ..., posługujący się numerem identyfikacji podatkowej NIP: ..., zwany dalej: „Przedsiębiorcą”, zwrócił się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia (data wpływu do właściwego organu: 1 czerwca 2022 r.) o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego osoby wykonującej działalność gospodarczą na rzecz podmiotu trzeciego w trybie umowy cywilnoprawnej.

Do wniosku zostało załączone potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 40 zł.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że od 12 marca 2018 r. wykonuje działalność gospodarczą w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. Przedmiotem prowadzonej działalności gospodarczej jest: „Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania”.

Z mocą obowiązującą od 13 lutego 2021 r. Przedsiębiorca zawarł z podmiotem trzecim umowę świadczenia usług, których przedmiotem jest świadczenie przez niego usług zarządzania (kontrakt).

Wykonywanie ww. usług pokrywa się z zadeklarowanym na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej zakresem usług, tj. „Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania” (PKD: 70.22.Z).

Przedsiębiorca nie uzyskuje przychodów innych niż z ww. umowy.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne od wynagrodzenia objętego kontraktem są naliczane i odprowadzane przez płatnik, którym jest zleceniodawca.

Mając na uwadze przytoczony stan faktyczny Przedsiębiorca zadał we wniosku następujące pytania:

1. Czy w sytuacji, gdy w ramach zarejestrowanej działalności gospodarczej świadczenie na podstawie umowy cywilnoprawnej usług, przedmiotem której jest świadczenie usług zarządzania i nie uzyskuje żadnych innych przychodów w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, dochodzi zbiegu tytułów objęcia ubezpieczeniem

zdrowotnym, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c (prowadzenie działalności pozarolniczej) i lit. e (wykonywanie pracy na podstawie umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia) wskazanego w art. 82 ust. 1 ustawy o świadczeniach?

2. Czy w opisanym stanie faktycznym należy opłacać składkę zdrowotną z obu tych tytułów, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt. 1 lit. c (prowadzenie działalności pozarolniczej) i lit. e (wykonywanie pracy na podstawie umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia) ustawy o świadczeniach?
3. Czy należy opłacać składkę zdrowotną tylko z jednego z tych tytułów, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt. 1 lit. c (prowadzenie działalności pozarolniczej) i lit. e (wykonywanie pracy na podstawie umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia) ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej?

Zgodnie ze stanowiskiem Przedsiębiorcy, w przypadku, gdy w ramach zarejestrowanej działalności gospodarczej świadczy on usługę, przedmiotem której jest: świadczenie usług zarządzania i nie uzyskuje innych przychodów w ramach prowadzonej działalności, nie dochodzi do wskazanego w art. 82 ust. 1 ustawy zbiegu tytułów objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. e ustawy o świadczeniach – dlatego też nie podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu wykonywania działalności gospodarczej jako przedsiębiorca. Jedynym tytułem, z którego należy opłacać składkę na ubezpieczenie zdrowotne jest umowa świadczenia usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia

zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest prawidłowe w zakresie, w jakim umowa o świadczeniu usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, została zawarta i jest realizowana w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej. Nieuzasadniona na gruncie opisanego stanu faktycznego pozostaje natomiast teza, jakoby tytułem do objęcia Przedsiębiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym pozostawał przepis art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach.

Na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy Prawo przedsiębiorców lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych lub ubezpieczeniu społecznym rolników. Z kolei zgodnie z art. 5 pkt 21 ww. ustawy - użyte w tej ustawie określenie osoby prowadzącej działalność pozarolniczą – oznacza osobę, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W myśl natomiast art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - od 30 kwietnia 2018 r. za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy - Prawo przedsiębiorców lub

innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem art. 8 ust. 6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W myśl natomiast wspomnianego art. 8 ust. 6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność nie uważa się w rozumieniu ustawy osoby fizycznej, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców.

Wedle art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia lub osobami z nimi współpracującymi.

Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz osobami z nimi współpracującymi, a także osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, wykonywanie pracy może mieć odmienne podstawy, zaczynając od przepisów Kodeksu pracy (umowa o pracę) przez umowy cywilnoprawne (umowa zlecenia, umowa nienazwana), czy też w końcu na samodzielnym wykonywaniu pozarolniczej działalności gospodarczej.

Stosownie do treści art. 4 ust. 1 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Działalność gospodarcza została natomiast zdefiniowana w art. 3 ustawy, według którego jest to zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Ponadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że podstawą do powstania obowiązku ubezpieczenia w oparciu o cytowane wyżej przepisy jest faktyczne wykonywanie działalności pozarolniczej, co oznacza, że jej wykonywanie to rzeczywista działalność zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2005 r., I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309; z dnia 14 września 2007 r., III UK 35/07, z dnia 18 lutego 2009 r., II UK 207/08, z dnia 19 lutego 2009 r., II UK 215/08, z dnia 19 lutego 2010 r., II UK 186/09, z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, z dnia 18 listopada 2011 r., I UK 156/11).

Do uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: kryterium ekonomicznej klasyfikacji działalności; zarobkowych celach działalności; sposobie wykonywania działalności gospodarczej ze względu na organizację i częstotliwość.

Umowa o świadczenie usług zarządzania pozostaje natomiast rodzajem umowy nienazwanej, do której zastosowanie mają przepisy dotyczące zlecenia. Jest to kontrakt cywilnoprawny, na podstawie którego przyjmujący zarząd (zarządca, menadżer) obliguje się wobec ustanawiającego zarząd do profesjonalnego prowadzenia przedsiębiorstwa w celu osiągnięcia założonych efektów, w imieniu oraz interesie i ze skutkiem dla ustanawiającego zarząd. Jest to jednak zobowiązanie starannego działania, w którym ryzyko braku efektów może obciążać zleceniodawcę.

Okoliczność prowadzenia przez zleceniobiorcę jednocześnie działalności gospodarczej na własne ryzyko, nie modyfikuje wyżej przywołanych reguł współpracy, jak i zasad odpowiedzialności.

W orzecznictwie nie budzi wątpliwości pogląd, wedle którego dopuszczalne jest zawarcie umowy o świadczenie usług zarządczych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (wyrok Sąd Najwyższy - Izba Pracy z dnia 20 września 2018 r. o sygnaturze akt I UK 245/17). Na powyższą kwestię nie wpływa także fakt wykonywania usług na rzecz jednego podmiotu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008 r., I UK 138/08). Wedle tego stanowiska umowa o zarządzanie osobą prawną lub kontrakt menedżerski, nie stanowią samodzielnej podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli są realizowane w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, godzi się wskazać, iż Przedsiębiorca, działając „w ramach prowadzonej działalności gospodarczej” zawarł z podmiotem trzecim umowę świadczenia usług w przedmiocie świadczenia przez niego usług zarządczych (vide – strona 1 wniosku). Zakres wykonywanych usług pokrywa się z zadeklarowanym na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej zakresem usług, tj. „Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania” (PKD: 70.22.Z). Co istotne na gruncie cytowanego orzecznictwa, ze stanu faktycznego sprawy nie wynika, jakoby Przedsiębiorca, pozostawał jednocześnie piastunem organu spółki, której zarządzanie pozostaje przedmiotem umowy. Przedsiębiorca nie przywołał również w opisie stanu faktycznego okoliczności, z których wynikałoby brak samodzielności w wykonywaniu kontraktu, czy działanie pod kierownictwem lub podporządkowaniem, które stałoby w sprzeczności z zasadami wykonywania działalności

gospodarczej. Jak natomiast wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 września 2018 r. o sygn. akt I UK 245/17, kontraktowa zmiana przez strony umowy podmiotu zobowiązanego do przejścia roli płatnika należności publicznoprawnych nie jest postanowieniem sprzecznym z prawem, skoro sam Przedsiębiorca może zlecić wykonanie omawianych czynności innemu profesjonalistcie. W tym ujęciu w opisanym stanie faktycznym nie wskazano jakichkolwiek przesłanek, które nakazywałyby wykładnię postanowień kontraktu w taki sposób, który determinowałby przyjęcie fikcji jakoby był on zawarty i wykonywany niezależnie od prowadzonej działalności gospodarczej. Takiemu działaniu sprzeciwiałaby się konstytucyjna zasada wolności działalności gospodarczej, podlegająca ograniczeniom ustanowionym tylko w ustawie i tylko gdy są konieczne z określonych w niej przyczyn, które jednak nie mogą naruszać istoty tej wolności.

Przepisy Prawa przedsiębiorców nie wskazują, aby umowy menedżerskie były wyłączone z działalności gospodarczej. Analiza treści rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. 2007 Nr 251, poz. 1885) wprost przewidują uprawnienie do prowadzenia działalności w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania. Liczba kontrahentów na rzecz których usługi te są świadczone nie powinna mieć rozstrzygającego znaczenia, w sytuacji, gdy nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązujących przepisach.

W kontekście powyższego, wobec faktu, iż umowa została zawarta i jest wykonywana w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, należy konsekwentnie przyjąć, iż tytułem do podlegania przez menedżera ubezpieczeniu zdrowotnemu jest prowadzenie tej działalności.

W tym miejscu należy jednak zastrzec, iż podleganie obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu w przypadku obydwu omawianych tytułów ma charakter wtórny wobec podlegania z tych tytułów ubezpieczeniu społecznemu. Z tego względu obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają jedynie te osoby prowadzące pozarolniczą działalność, które z tego tytułu spełniają warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym (obowiązkowym lub dobrowolnym). Tym samym jeżeli dana osoba nie spełnia warunków do objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej - to nie podlega również z niego ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Dlatego zajęcie przez Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia stanowiska w zakresie podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu przez Przedsiębiorcę z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej przy jednoczesnym wykonywaniu umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania zawartej w ramach tejże pozarolniczej działalności

gospodarczej, warunkowane jest ustaleniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie podlegania takiej osoby ubezpieczeniu społecznemu. Zgodnie bowiem z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.